द्वितीय वर्ष कला अभ्यासक्रम सत्र पद्धत (IV)

महाराष्ट्रातील स्थानिक आणि जिल्हा प्रशासनाची ओळख

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. पंचायतराज ही मूळ संकल्पना-------- नेत्यांनी मांडली होती.
   अ) बॅ. जीना ब) लोकमान्य टिळक क) **महात्मा गांधी** ड) लाला लजपतरॉय

२. सामुहिक विकास कार्यक्रम व राष्ट्रीय विस्तार सेवा योजनेचे मूल्यमापन करण्यासाठी केंद्र सरकारने कोणती समिती नेमली होती.
   अ) **बलवंतरॉय मेहता समिती** ब) वसंतराव नाईक समितीक) अशोक मेहता समिती ड) बोंगीरवार समिती

३. वसंतराव नाईक समितीच्या शिफारशीनुसार महाराष्ट्र जिल्हापरिषद व पंचायतसमिती अधिनियम ----- साली संमत केला.
   अ) १९६० ब) **१९६१** क) १९६२ ड) १९६४

४. पंचायतराज मधील सर्वोच्च संस्था ------ आहे.
   अ) **जिल्हापरिषद** ब) पंचायत समिती क) ग्रामपंचायत ड) न्यायपंचायत

५. जिल्हापरिषदेत पदसिद्ध सदस्यांची संख्या---- असते.
   अ) तीन ब) चार क) **पाच** ड) सहा

६. जिल्हापरिषद व पंचायत समितीचा कार्यकाल किती वर्षाचा असतो.
   अ) तीन ब) चार क) **पाच** ड) सहा

७. जिल्हापरिषद व पंचायतसमिती सदस्य पदाची निवडणूक लढविण्यासाठी ---वय असणे आवश्यक असते.
   अ) **२१** ब) २५ क) ३० ड) ३५

८. जिल्हापरिषद अध्यक्ष व पंचायतसमिती सभापतीचा कार्यकाल --- वर्षाचा असतो.
   अ) एक वर्ष ब) दीड वर्ष क) दोन वर्ष ड) **अडीच वर्ष**

९. जिल्हा परिषदेतील महत्त्वपूर्ण समिती ----- असते.
   अ) कृषी ब) वित्त क) **स्थायी** ड) बांधकाम

१०. जिल्हा परिषदेतील समिती सदस्यांची निवड ---- मतदान पद्धतीद्वारे केली जाते.
   अ) साधी मतदान पद्धत ब) यादी पद्धत क) **प्रमाणशीर प्रतिनिधित्व पद्धत** ड) वरीलपैकी एकही नाही

११. जिल्हापरिषदेच्या प्रशासकीय प्रमुखास ----- म्हणतात.
   अ) जिल्हाधिकारी ब) **मुख्य कार्यकारी अधिकारी** क) गटविकास अधिकारी ड) कार्यकारी अभियंता

१२. जिल्हापरिषदेतील सर्वात महत्त्वपूर्ण समिती ----- असते.
   अ) **स्थायी समिती** ब) बांधकाम समिती क) समाजकल्याण समिती ड) कृषी व पशुसंवर्धन समिती

१३. जिल्हापरिषदेच्या उत्पन्नाची साधने कोणती आहेत.
   अ) कर ब) अनुदान क) कर्ज ड) **वरीलपैकी सर्व**

१४. पंचायतराज मधील मध्यस्तरावरील संस्था------ आहे.
   अ) जिल्हापरिषद ब) **पंचायत समिती** क) ग्रामपंचायत ड) न्यायपंचायत

१५. पंचायत समितीच्या प्रशासकीय प्रमुखास ------- म्हणतात.
   अ) जिल्हाधिकारी ब) मुख्य कार्यकारी अधिकारी क) **गटविकास अधिकारी** ड) कार्यकारी अभियंता

१६. पंचायत समिती विषय सूचीत ------ विषय असतात.

अ) ७० ब) **७५** क) ८० ड) ८५

१७. पंचायतराज व्यवस्थेतील सर्वात शेवटचा स्तर---- असतो.

अ) जिल्हापरिषद ब) पंचायत समिती क) **ग्रामपंचायत** ड) न्यायपंचायत

१८. ग्रामपंचायतीची सदस्य संख्या कमाल व किमान ---- असते.

अ) ५ ते १७ ब) ६ ते १७ क) ७ ते १५ ड) **७ ते १७**

१९. ग्रामपंचायतीच्या राजकीय प्रमुखास ----- म्हणतात.

अ) **सरपंच** ब) सभापती क) अध्यक्ष ड) ग्रामसेवक

२०. ग्रामपंचायतीच्या प्रशासकीय प्रमुखास---- म्हणतात.

अ) तलाठी ब) मंडल अधिकारी क) सचिव ड) **ग्रामसेवक**

२१. ग्रामपंचायतीला कोणत्या मार्गाने उत्पन्न मिळते.

अ) घरपट्टी ब) पाणीपट्टी क) दिवाबत्ती ड) **वरीलपैकी सर्व**

२२. जन्म व मृत्यू नोंद ग्रामपंचायतीचे ---- स्वरूपाचे कार्य असते.

अ) **आवश्यक कार्य** ब) ऐच्छिक कार्य क) सहयोगी कार्य ड) यापैकी एकही नाही.

२३. वर्षातून किती ग्रामसभा बोलविणे आवश्यक असते.

अ) दोन ब) **चार** क) सहा ड) आठ

२४. ७३ व्या घटनादुरूस्तीचे प्रमुख वैशिष्टये कोणते आहे.

अ) पंचायतराजला घटनात्मक स्थान ब) त्रिस्तरीय पद्धत क) आरक्षणाची तरतूद ड) **वरीलपैकी सर्व**

२५. ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थेत महिलांना सद्या--- टक्के आरक्षण आहे.

अ) तीस टक्के ब) तेहतीस टक्के क) **पन्नास टक्के** ड) पंचावन्न टक्के

२६. नगरपालिका व महानगरपालिका निवडणूक लढविण्यासाठी --- वय आवश्यक असते.

अ) **२१** ब) २५ क) ३० ड) ३५

२७. महाराष्ट्रात नगरपालिका व महानगरपालिका अधिनियम ----- साली संमत केला.

अ) १९६२ ब) **१९६५** क) १९६६ ड) १९६७

२८. महाराष्ट्रात नगरपालिकाचे वर्गीकरण किती प्रकारात केलेले आहे.

अ) **तीन** ब) चार क) पाच ड) सहा

२९. नगरपालिका व महानगरपालिकेचा कार्यकाल--- वर्षाचा असतो.

अ) तीन ब) चार क) **पाच** ड) सहा

३०. नगराध्यक्षाचा कार्यकाल ---- वर्षाचा असतो.

अ) तीन ब) चार क) **पाच** ड) सहा

३१. नगराध्यक्षाची निवड----- कडून केली जाते.

अ) **प्रत्यक्ष जनता** ब) नगर सेवक क) शासन ड) जिल्हाधिकारी

३२. नगरपालिकेचा प्रशासकीय प्रमुखास ----- म्हणतात.

अ) मुख्य कार्यकारी अधिकार ब) आयुक्त क) गटविकास अधिकारी ड) **मुख्याधिकारी**

३३. महापौराचा कार्यकाल--- वषार्चा असतो.

अ) **अडीच वर्ष** ब) तीन वर्ष क) चार वर्ष ड) पाच वर्ष

३४. नगरआयुक्त वा आयुक्त हा महानगरपालिकेचा------ असतो.

अ) प्रमुख ब) अधिकारी क) **पद्सिद्ध सचिव** ड) यापैकी एक नाही.

३५. महानगरपालिकेच्या उत्पन्नाची साधने कोणती आहेत.

अ) कर ब) अनुदान क) कर्ज ड) **वरीलपैकी सर्व**

३६. छावणी मंडळाची स्थापना ------ साठी केलेली आहे.

अ) शिक्षक ब) पोलिस क) कामगार ड) **सैनिक**

३७. कँटोनमेंट ॲक्ट ----- साली संमत झाला होता.

अ) १९२२ ब) **१९२४** क) १९२६ ड) १९२८

३८. छावणी मंडळात निर्वाचित व नियुक्त सदस्याचे प्रमाण किती असते.

अ) **७ व ८** ब) ८ व ९ क) ५ व ९ ड) ६ व ८

३९. छावणी मंडळाचे वर्गीकरण खालीलपैकी कोणते योग्य आहे.

अ) प्रथम श्रेणी छावणी मंडळ ब) द्वितीय श्रेणी छावणी मंडळ क) तृतीय श्रेणी छावणी मंडळ ड) **वरीलपैकी सर्व**

४०. छावणी बोर्डाचा प्रमुख ----- असतो.

अ) न्यायदंडाधिकारी ब) आरोग्यधिकारी क) **लष्करी अधिकारी** ड) कार्यकारी अभियंता

४१. केंद्र शासनाने बंदर न्यास कायदा ----- साली संमत केला.

अ) १९६२ ब) **१९६३** क) १९६४ ड) १९६५

४२. महाराष्ट्रात बंदर न्याय संस्था खालीलपैकी कुठे आहेत.

अ) **मुंबई बंदर न्यास व जवाहरलाल बंदर न्यास न्हावा शेवा** ब) मुंबई बंदर न्यास व अलिबाग बंदर न्याय क) मुंबई बंदर न्यास व रायगड बंदर न्यास ड) वरीलपैकी एकही नाही

४३. महाराष्ट्रात किती छावणी मंडळे आहेत.

अ) **सात** ब) आठ क) नऊ ड) दहा

४४. ७४ व्या घटनादुरूस्तीचे प्रमुख वैशिष्टये कोणते आहे.

अ) शहरी संस्थाना घटनात्मक स्थान ब) वित्तीय व्यवस्था क) आरक्षणाची तरतूद ड) **वरीलपैकी सर्व**

४५. शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थेत महिलांना सद्या--- टक्के आरक्षण आहे.

अ) तीस टक्के ब) तेहतीस टक्के क) **पन्नास टक्के** ड) पंचावन्न टक्के

प्रकरण दुसरे-कायदा व सुव्यवस्था

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. कायदा व सुव्यवस्थेची प्रमुख तत्त्वे कोणती आहेत.

अ) कायदा व सुव्यवस्था एकमेकांस पूरक ब) कायदा व सुव्यवस्थेला प्राधान्य क) कायदयाचे अधिराज्य ड) **वरीलपैकी सर्व**

२. कायदा व सुव्यवस्थेच्या पद्धती कोणत्या आहेत.

अ) अधिकार ब) उत्तरदायित्व क) प्रामाणिकपणा ड) **वरीलपैकी सर्व**

३. कायदा व सुव्यवस्था हा विषय खालीलपैकी कोणत्या सूचित आहे.

अ) केंद्र सूची ब) **राज्य सूची** क) स्थानिक सूची ड) समवर्ती सूची

४. अधिकार संकल्पनेबद्दल खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहेत.

अ) अधिकार स्पष्ट व लिखित असावेत ब) अधिकार जबाबदारीच्या प्रमाणत असावेत क) अधिकार पद व कार्यानुसार असावेत ड) **वरीलपैकी सर्व**

५. गोळीबार करण्यासाठी खालीलपैकी कोणाची परवानगी आवश्यक असते.

अ) जिल्हा पोलिस प्रमुख ब) **जिल्हादंडाधिकारी** क) प्रांताधिकारी ड) तहसिलदार

६. कायदा व सुव्यवस्था तत्त्वात बळाचा वापर करण्यापूर्वी----- तत्वांचा वापर करणे आवश्यक असते.

अ) उत्तरदायित्व ब) प्रामाणिकपणा क) **सहनशीलता** ड) चौकशी

७. कायदा व सुव्यवस्थेची तत्त्वे----- यांनी मांडली आहेत.

अ) डॉ. झाकिर हुसेन ब) **डॉ. एस.एस.खेरा** क) डॉ. रजनी कोठारी ड) डॉ. राजीव भार्गव

८. कायदयाचे अधिराज्य ही संकल्पना---- यांनी मांडली

अ) **प्रा. डायसी** ब) हेरॉल्ड लास्की क) लार्ड कर्झन ड) मॅकडोनाल्ड

९. पोलीस हा शब्द ------ वाङ्‌मयातून आलेला आहे.

अ) **ग्रीक** ब) लॅटिन क) फ्रेंच ड) संस्कृत

१०. ------- ग्रीक शब्दापासून पोलीस हा शब्द बनलेला आहे.

अ) पोलीटिका ब) पोलीक्रेसी क) पोलीसक ड) **पोलीकस**

११. महाराष्ट्रातील सद्यकालीन पोलीस व्यवस्था खालीलपैकी कोणत्या कायदयावर आधारलेली आहे.

अ) **पोलीस कायदा १८६१** ब) पोलीस कायदा १८७१ क) पोलीस कायदा १९०२ ड) पोलीस कायदा १९५०

१२. खालीलपैकी कोणत्या आयोगाने पोलीस आणि महसूल कार्य एकत्र ठेवण्याच्या धोरणावर टीका केली.

अ) मॅकाले आयोग ब) **टॉरचर आयोग** क) रिपन आयोग ड) कर्झन आयोग

१३. पोलीस प्रशासनाची खालीलपैकी कोणती वैशिष्टये आहेत.

१४. अ) प्राचीन व्यवस्था ब) कायदाची अंमलबजावणी करणारी व्यवस्था क) शांतता व सुव्यवस्था निर्माण करणारी व्यवस्था ड) **वरीलपैकी सर्व**

१५. महाराष्ट्राच्या पोलीस प्रमुखाला सद्या---- नावाने संबोधिले जाते.

अ) पोलीस महानिरीक्षक ब) **पोलीस महासंचालक** क) पोलीस प्रमुख ड) पोलीस आयुक्त

१६. महाराष्ट्रात ----- पोलीस परिक्षेत्रे आहेत.

अ) ११ ब) **१२** क) १३ ड) १४

१७. महाराष्ट्रात ------ ठिकाणी पोलीस आयुक्तालये आहेत.

अ) ९ ब) **१०** क) ११ ड) १२

१८. जिल्हा पोलीस दलाचे मुख्य-------असते.

अ) शिस्त राखणे. ब) रस्ते कर वसुली क) महसूल वसुली ड) **कायदा व सुव्यवस्था राखणे.**

१९. पोलीस यंत्रणेला गावपातळीवर -------- मदत करत असतो.

अ) **पोलीस पाटील** ब) तलाठी क) ग्रामसेवक ड) कोतवाल

२०. जिल्हा पोलीस अधिक्षक पद -------- व --------मार्गांने भरले जाते.

अ) बढती व शारीरिक चाचणी ब) **बढती व सरळ सेवा भरती** क) सरळ सेवा भरती व प्रशिक्षण ड) सरळ सेवा भरती व मानसिक चाचणी

२१. पोलीस अधिक्षक पदाची निर्मिती ----- राजवटीत झाली होती.

अ) मोगल ब) मराठा क) पेशवे ड) **ब्रिटिश**

२२. जिल्हा पोलीस अधीक्षकाला खालीलपैकी कोणत्या जबाबदाऱ्या पार पाडाव्या लागतात.

अ) जिल्हा पोलीस यंत्रणेचा मुख्य नियंत्रक ब) गुन्ह्याचा तपास लावणारा मुख्य अधिकारी क) जिल्ह्यातील पोलीस अभिकरणावर नियंत्रण ठेवणारा अधिकारी ड) **वरीलपैकी सर्व**

२३. जिल्हा पोलीस अधीक्षक पदासाठीची भरती खालीलपैकी कोणत्या आयोगाकडून केली जाते.

अ) **संघ लोकसेवा आयोग** ब) राज्य लोकसेवा आयोग क) स्टॉफ सिलेक्शन कमिशन ड) पोलीस भरती मंडळ

२४.जिल्हा पोलीस उपअधीक्षकांची निवड कोणाकडून केली जाते.

अ) संघ लोकसेवा आयोग ब) **महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग** क) स्टॉफ सिलेक्शन कमिशन ड) पोलीस भरती मंडळ

२५. जिल्हा पोलीस उपअधीक्षकांचे सेवानिवृत्तीचे वय----असते.

अ) **५८** ब) ६० क) ६२ ड) ६५

प्रकरण तिसरे-महाराष्ट्रातील संवैधानिक व कायदेशीर विकास मंडळे

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. महाराष्ट्रातील दुर्बल व वंचित घटकांच्या विकासासाठी महाराष्ट्र शासनाने------- ची स्थापना केलेली आहे.
अ) **वेधानिक विकास महामंडळ** ब) दुर्बल विकास महामंडळ क) गरिब विकास महामंडळ ड) प्रादेशिक विकास महामंडळ

२. विकास महामंडळ स्थापनाच्या मुख्य उद्देश------ मानला जातो.
अ) राजकीय समावेशन ब) **सामाजिक न्यायाची प्रस्थापना** क) राजकीय भरतीला प्राधान्य ड) राजकीय सत्तेत वाटा देणे

३. महाराष्ट्रातील सर्वात प्राचीन समुदाय खालीलपैकी कोणता आहे.
अ) दलित ब) भटके विमुक्त क) **आदिवासी** ड) मुस्लिम

४. महाराष्ट्रात आदिवासीच्या--- जमाती आढळून येतात.
अ) ४५ ब) **४७** क) ४९ ड) ५०

५. खालीलपैकी कोणत्या संज्ञेत आदिवासीचा समावेश होता.
अ) अनुसूचित जाती ब) **अनुसूचित जमाती** क) इतर मागास वर्ग ड) भटक्या विमुक्त जाती

६. महाराष्ट्रात आदिवासीचे वास्तव्य खालीलपैकी कोणत्या विभागात दिसून येते.
अ) सह्यादी पर्वतरांग ब) सातपुडा पर्वतरांग क) गोंडवाना ड) **वरीलपैकी सर्व**

७. आदिवासीच्या संख्या जास्त असलेल्या गावाचा समावेश कोणत्या योजनेत केला जात असतो.
अ) **आदिवासी विकास प्रकल्प** ब) आदिवासी जनकल्याण प्रकल्प क) आदिवासी उत्थान प्रकल्प ड) आदिवासी सुधार प्रकल्प

८. समाजकल्याण विभागांतर्गत आदिवासी विकास संचालनालयाची स्थापना कधी करण्यात आली होती.
अ) १९७० ब) १९७१ ब) **१९७२** क) १९७३

९. आदिवासी विकास मंत्रालयाची स्वतंत्रपणे केव्हा स्थापना करण्यात आली होती.
अ) १९८१ ब) १९८२ क) १९८३ ड) **१९८४**

१०. आदिवासी विकास विभागाची उद्दिष्टये खालीलपैकी कोणती आहेत.
अ) आदिवासी तरूणांना स्वतःच्या पायावर उभे करणे ब) आदिवासीचे जीवनमान उंचावणे क) आदिवासीना रोजगार उपलब्ध करून देणे ड) **वरीलपैकी सर्व**

११. आदिवासी विकास आयुक्तालायाचे मुख्यालय---- येथे आहे.
अ) अमरावती ब) पुणे क) **नाशिक** ड) ठाणे

१२. मागासलेल्या भागाचा विकास घडवून आणण्यासाठी स्वतंत्र महामंडळे स्थापन करण्याची कल्पना---- अहवालात नमूद करण्यात आलेली होती.
अ) राज्य निर्मिती अहवाल ब) **राज्य पुनर्रचना अहवाल** क) प्रादेशिक विकास अहवाल ड) राज्य विकास अहवाल

१३. घटनेच्या ----- कलमानुसार राज्यातील मागासलेल्या भागाचा विकास घडवून आणण्यासाठी विशेष मंडळे निर्माण करण्याचा अधिकार देण्यात आलेला आहे.
अ) **३७१** ब) ३७२ क) ३७३ ड) ३७४

१४. महाराष्ट्राच्या विकासाच्या प्रादेशिक असमतोलाचा अभ्यास करण्यासाठी खालीलपैकी कोणती समिती नेमली होती.
अ) श्रीकृष्ण समिती ब) पी.बी.पाटील समिती क) **वि.म.दांडेकर समिती** ड) रेणके आयोग

१५. राष्ट्रपतींनी वैधानिक विकास महामंडळे स्थापन करण्याची जबाबदारी कोणावर सोपविली आहे.
अ) मुख्यमंत्री ब) गृहमंत्री क) **राज्यपाल** ड) विधानसभा अध्यक्ष

१६. महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी मराठवाडा, विदर्भ आणि उर्वरित महाराष्ट्र या तीन विभागांसाठी वैधानिक विकास महामंडळे स्थापन करण्याचा आदेश केव्हा जारी केला होता.
अ) **३० एप्रिल १९९४** ब) १ मे १९९४ क) ३० मे १९९४ ड) १ जून १९९४

१७. वैधानिक विकास महामंडळाची खालीलपैकी कोणती कार्य आहेत.

अ) मागास भागाच्या विकासासाठी तांत्रिक आणि व्यावसायिक सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी पाठपुरावा करणे ब) वकासाचा अनुशेष भरून टाकण्यासाठी आवश्यक शिफारसी करणे क) अनुशेष कमी करण्याच्या प्रयत्नाचे परीक्षण करणे ड) **वरीलपैकी सर्व**

१८. महात्मा फुले महामंडळ कोणत्या मंत्रालयाच्या अंतर्गत कार्य करीत असते.

अ) गृह मंत्रालय ब) आरोग्य मंत्रालय क) **सामाजिक न्याय मंत्रालय** क) ग्रामविकास मंत्रालय

१९. लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाची स्थापना कोणत्या समाजाच्या विकासासाठी केलेली आहे.

अ) आदिवासी ब) नवबौद्ध क) **मातंग** क) भिल्ल

२०. अण्णासाहेब पाटील महामंडळाची----- वर्गाच्या विकासासाठी स्थापना केलेली आहे.

अ) **आर्थिकदृष्टया दुर्बल** ब) सामाजिकदृष्टया दुर्बल क) राजकीयदृष्टया दुर्बल ड) शैक्षणिकदृष्टया दुर्बल

२१. अल्पसंख्याक समुदायाच्या आर्थिक, सामाजिक आणि शैक्षणिक मागासलेपणाचा अभ्यास करण्यासाठी करण्यासाठी केंद्र सरकारने ---------- आयोगाची स्थापना केली होती.

अ) श्रीकृष्ण आयोग ब) **सच्चर आयोग** क) मंडल आयोग ड) लिबरहान आयोग

२२. भारतात खालीलपैकी कोणत्या घटकांच्या आधारावर अल्पसंख्याकांचा दर्जा दिला जातो.

अ) धार्मिक ब) भाषिक क) **अ व ब दोन्हीही बरोबर** क) अ व ब दोन्हीही चूक

२३. भारतात ---- धार्मिक समूहांना अल्पसंख्याकाचा दर्जा दिलेला आहे.

अ) चार ब) **सहा** क) आठ ड) दहा

२४. भारतात खालीलपैकी कोणते धार्मिक समूहांना अल्पसंख्याकांचा दर्जा आहे.

अ) शीख ब) बौद्ध क) जैन ड) **वरीलपैकी सर्व**

२५. अल्पसंख्याक महामंडळ स्थापनेचे उद्देश खालीलपैकी कोणते आहेत.

अ) अल्पसंख्याकांचे हक्क संरक्षण करणे ब) अल्पसंख्याकांच्या विकासाला गति देणे क) अल्पसंख्याकांना राष्ट्रीय प्रवाहात सामावून घेणे ड) **वरीलपैकी सर्व**

डॉ. आंबेडकर यांचे अध्ययन

प्रकरण पहिले डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या मुख्य संकल्पना

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा जन्म केव्हा झाला?

अ) **१४ एप्रिल १८९१** ब) १४ एप्रिल १८९२ क) १४ एप्रिल १८९३ ड) १४ एप्रिल १८९४

२. आंबेडकरांचे वडील लष्करात कोणत्या पदावर कार्यरत होते.

अ) कॅप्टन क) **सुभेदार** क) हवालदार ड) मेजर

३. डॉ. आंबेडकरांनी खालीलपैकी कोणते वर्तमानपत्रे वा साप्ताहिके चालविली होती.

अ) मूक नायक ब) बहिष्कृत भारत क) प्रबुद्ध भारत ड) **वरीलपैकी सर्व**

४. बाबासाहेबांना उच्च शिक्षणासाठी सर्वप्रथम------ यांनी शिष्यवत्ती दिली होती.

अ) **सयाजीराव गायकवाड** ब) शाहू महाराज क) विठ्ठल रामजी शिंदे ड) महात्मा फुले

५. बाबासाहेबाच्या ------ पक्ष स्थापण्याचे कार्य त्यांच्या अनुयायांनी केले होते.

अ) शेडयूल कास्ट फेडरेशन ब) मजूर पक्ष क) जस्टिस पार्टी ड) **रिपब्लिकन पक्ष**

६. महाराष्ट्रातील कोठल्या विद्यापीठाला बाबासाहेबाचे नाव देण्यासाठी चळवळ झाली होती.

अ) पुणे ब) मुंबई क) **औरंगाबाद** ड) नागपूर

७. डॉ. आंबेडकरांनी ------ विद्यापीठात प्राचीन भारतातील व्यापार विषयावर पीएच.डी. मिळविली होती.

अ) न्यू जर्सी ब) हॉवर्ड क) **कोलंबिया** ड) सॅन मॅरिनो

८. भारतीय राज्यघटनेचे शिल्पकार----- यांना ओळखले जाते.

अ) **डॉ.आंबेडकर** ब) महात्मा गांधी क) पंडित नेहरू ड) राजेंद्रप्रसाद

९. डॉ. आंबेडकरांनी खालीलपैकी कोणता ग्रंथ लिहीला आहे.

अ) सत्याचे प्रयोग ब) डिस्कव्हरी ऑफ इंडिया क) **हू वेअर शूदाज्** ड) फ्रिडम ऑफ मिडनाईट

१०. आंबेडकरांनी हिंदू धर्माचा त्याग करून ------ धर्माचा स्वीकार केला.

अ) शीख धर्म ब) ख्रिश्चन धर्म क) **बौद्ध धर्म** ड) जैन धर्म

११. अस्पृश्यांना मंदिर प्रवेशासाठी बाबासाहेबांनी -------- सत्याग्रह केला होता.

अ) पंढरपूर विठ्ठल मंदिर सत्याग्रह ब) पर्वती मंदिर सत्याग्रह क) अंबादेवी मंदिर सत्याग्रह ड**) काळाराम मंदिर सत्याग्रह**

१२. डॉ. बी. आर.आंबेडकराबद्दल खालीलपैकी कोणते वाक्य बरोबर आहे.

अ) डॉ. बी.आर. आंबेडकरांनी रमाबाईसोबत विवाह कला होता. ब) स्वातंत्र्योत्तर भारताचे पहिले कायदा व न्यायमंत्री होते. क) त्यांनी १९५६ साली बौद्ध धर्माचा स्वीकार केला. ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. डॉ. बी. आर. आंबेडकर हे भारतीय राज्यघटना निर्मितीच्या कोणत्या समितीचे अध्यक्ष होते?

अ) **मसुदा समिती** ब) सरनामा समिती क) ध्वज समिती ड) संघ घटना समिती

१४. डॉ. बी.आर. आंबेडकर यांनी खालीलपैकी कोणते पुस्तक लिहिले आहे?

अ) थॉट ऑन पाकिस्तान ब) अनहिलेशन ऑफ कास्ट क) द प्राब्लेम ऑफ रूपी:इटस् ओरिजिन ॲण्ड इटस् सोलूशन ड) **वरीलपैकी सर्व**

डॉ. आंबेडकरांनी मार्क्सवादाला खालील कोणत्या कारणामुळे विरोध केला होता.

अ) आर्थिक घटक एकमेव घटक नाही ब) हिंसात्मक मार्गाला विरोध क) पक्षाच्या हुकूमशाहीला विरोध ड) **वरीलपैकी सर्व**

१५. बहिष्कृत हितकारणी सभेची स्थापना डॉ. आंबेडकरांनी ------ साली केली होती.

अ) **२० जुलै १९२४ ब**) २१ जुलै १९२४ क) २२ जुलै १९२४ ड) २३ जुलै १९२४

१६. बाबासाहेब आंबेडकरांनी अस्पृश्यता निवारणासाठी ------- चळवळी केलेल्या आहेत.

अ) महाडचा सत्याग्रह ड) मनुस्मृतीचे दहन क) काळाराम मंदिर सत्याग्रह ड) **वरीलपैकी सर्व**

१७. भारतीय समाज----- प्रकारचा होता.

अ) धर्माधिष्ठित ब) **वर्णाधिष्ठित** क) परंपराधिष्ठित ड) वरीलपैकी एकही नाही.

१८. -------पद्धतीतून अस्पृश्यतेचा उदय झालेला आहे.

अ) **चार्तुवर्ण्य** ब) श्रमविभाजणी क) नैसर्गिक ड) वांशिक

१९. भारतीय राज्यघटनेच्या---- कलमात अस्पृश्यतेची रूढी नष्ट करण्याची तरतूद केलेली आहे.

अ) १५ ब) १६ क) **१७** ड) १८

२०. डॉ. आंबेडकरांनी----- ग्रंथात अस्पृश्यतेच्या उगमाची कारणे शोधण्याचा प्रयत्न केलेला होता.

अ) **शूद कोण होते** ब) शूदाचा उदय क) शूदाची निर्मिती ड) शूदाचा इतिहास

२१. जातीव्यवस्था नष्ट करण्यासाठी डॉ. आंबेडकरांनी ----- उपाय सांगितलेला आहे.

अ) जातीतंर्गत विवाह ब) जरठ विवाह क) **आंतरजातीय विवाह** ड) गांधर्व विवाह

२२. डॉ. आंबेडकरांनी ------ प्रकारच्या पौराहित्याला विरोध केला होता.

अ) **जन्माधारित** ब) गुणवत्ताधारित क) शिक्षणाधारित ड) धर्माधारित

२३. डॉ. आंबेडकरांनी जाती व्यवस्था खालीलपैकी कोणती वैशिष्टये सांगितली आहेत.

अ) जातीव्यवस्था मानवनिर्मिती ब) जातीव्यवस्थेमुळे श्रमिकांचे विभाजन क) जात हा बंदिस्त वर्ग ड) **वरीलपैकी सर्व**

२४. डॉ. आंबेडकरांनी------पक्षाच्या वतीने घटना समितीला निवेदन सादर केले होते.

अ) **शेडयूल्ड कास्ट फेडरेशन** ब) मजूर पक्ष क) रिपब्लिकन पक्ष ड) फॉरवर्ड ब्लॉक

२५. डॉ. आंबेडकरांनी स्वातंत्र्य, समता, बंधुता तत्त्व निर्मितीचे श्रेय ----- कोणाला दिले आहे.

अ) भगवान श्रीकृष्ण ब) वर्धमान महावीर क) **गौतम बुद्ध** ड) चार्वाक

२६. सामाजिक क्रांतीची उद्दिष्टये साध्य करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणाचा घटनेत समावेश केलेला आहे.

अ) **मूलभूत हक्क आणि मार्गदर्शक तत्त्वे** ब) संघराज्य पद्धत क) संसदीय पद्धत ड) न्यायालयाचे अधिकार

२७. सामाजिक न्याय संकल्पनेत कोणकोणत्या प्रकारच्या समानतेचा समावेश असतो.

अ) सामाजिक ब) राजकीय क) आर्थिक ड) **वरीलपैकी सर्व**

२८. सामाजिक न्यायाच्य प्रस्थापनेसाठी डॉ. आंबेडकरांनी खालीलपैकी कोणता उपाय सूचविला होता.

अ) **अर्थव्यवस्थेला घटनात्मक विधिनियमाचे कवच** ब) मूलभूत हक्कांचा घटनेत समावेश क) मार्गदर्शक तत्त्वाचा घटनेत समावेश ड) न्यायालयीन स्वातंत्र्याचा घटनेत समावेश

२९. भारतात सर्वप्रथम---- संस्थानिकांनी बहुजन समाजातील लोकांसाठी आरक्षणाची तरतूद केली होती.

अ) सयाजीराव गायकवाड ब) **शाहू महाराज** क) राजाराम महाराज ड) प्रतापसिंह महाराज

३०. गोलमेज परिषदेत डॉ. आंबेडकरांनी अस्पृश्यांसाठी---- प्रकारच्या मतदारसंघाची मागणी केली होती.

अ) **स्वतंत्र मतदारसंघ** ब) राखीव मतदारसंघ क) संयुक्त मतदारसंघ ड) मिश्रित मतदारसंघ

३१. महात्मा गांधी आणि डॉ. आंबेडकर यांच्यात खालीलपैकी कोणता करार झालेला आहे.

अ) नागपूर करार ब) **पुणे करार** क) मुंबई करार ड) अकोला करार

३२. आंबेडकरांनी स्त्रियाच्या ------ अधिकाराचे समर्थक केले होते.

अ) विवाह अधिकार ब) सतीचा अधिकार क) **घटस्फोटाचा अधिकार** ड) केशवपनाचा अधिकार

३३. हिंदू कोड बिल नामंजूर झाल्यामुळे आंबडेकरांनी -------- पदाचा राजीनामा दिला.

अ) रेल्वे मंत्री ब) अर्थमंत्री क) संरक्षणमंत्री ड) **कायदामंत्री**

प्रकरण दुसरे-राजकीय विचार व धार्मिक विचार

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. डॉ. आंबेडकरांच्या राष्ट्रवादाचे मध्यवर्ती सूत्र------ हे होते.

अ) **दलितमुक्ती** ब) स्त्रीमुक्ती क) आदिवासीमुक्ती ड) वंशमुक्ती

२. डॉ. आंबडेकराच्या राष्ट्रवादी विचारात------ झलक दिसून येते.

अ) वंशवाद क) **मानवतावाद** क) सर्वंकषवाद ड) समूहवाद

३. दलित हित आणि अल्पसंख्याक हित यांना डॉ. आंबडेकर----- चा एक भाग मानत होते.

अ) **राष्ट्रवाद** क) आंतरराष्ट्रवाद क) वसाहतवाद ड) जमातवाद

४. डॉ. आंबेडकरांनी ------ लोकशाहीची संकल्पना मांडली.

अ) राजकीय लोकशाही ब) **सामाजिक लोकशाही** क) सांस्कृतिक लोकशाही ड) अध्यात्मिक लोकशाही

५. डॉ. आंबेडकरांनी भारतात सामाजिक लोकशाही स्थापनेच्या मार्गात कोणत्या अडचणी सांगितल्या आहेत.

अ) सामाजिक परिस्थिती क) राजकीय परिस्थिती क) आर्थिक परिस्थिती ड) **वरीलपैकी सर्व**

६. भारतात सामाजिक लोकशाही यशस्वी करण्यासाठी आंबेडकरांनी खालीलपैकी कोणते उपाय सूचविले आहेत.

अ) लोकांच्या दृष्टिकोनात परिवर्तन घडवून आणणे ब) मुक्त समाजरचनेची उभारणी क) शिक्षणप्रसार ड) **वरीलपैकी सर्व**

७. डॉ. आंबेडकर सामाजिक लोकशाहीच्या स्थापनेसाठी कोणते तत्त्व अंमलात आणण्यावर भर देतात.

अ) एक व्यक्ती एक मत ब) **एक व्यक्ती एक मूल्य** क) एक व्यक्ती एक पद ड) एक व्यक्ती एक नोकरी

८. डॉ. आंबेडकरांनी कोणत्या प्रकारच्या लोकशाहीचे समर्थन केलेले आहे.

अ) अध्यक्षीय लोकशाही ब) मार्गदर्शक लोकशाही क) **संसदीय लोकशाही** ड) मर्यादित लोकशाही

९. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय संसदीय लोकशाहीचे प्रमुख दोष सांगितले आहेत.
अ) व्यक्तीपूजा ब) बहुमताला अतिरेकी महत्त्व क) प्रबळ विरोधी पक्षाचा अभाव ड) **वरीलपैकी सर्व**

१०. मार्क्सवादातील ------ विषयीवरील मते आंबेडकरांनी मान्य नव्हती.
अ) वंश ब) **धर्म** क) जात) पंथ

११. डॉ. आंबेडकरांच्या समाजाला ------- नावानी संबोधिले जाते.
अ) आर्थिक समाजवाद ब) सामाजिक समाजवाद क) राजकीय समाजवाद ड) **राज्य समाजवाद**

१२. राज्य समाजवादाची वैशिष्टये कोणती आहेत.
अ) शेती व्यवसायाचे राष्ट्रीयकरण ब) उद्योगावर राज्याची मालकी क) वस्तू वितरणावर नियंत्रण ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. डॉ. आंबडकराचा समाजवाद---- च्या चौकटीत सामावणारा होता.
अ) **लोकशाही** ब) राजेशाही क) हुकूमशाही ड) महाजनशाही

१४. डॉ. आंबडेकरांनी समाजवादी विचारांची मांडणी खालीलपैकी कोणत्या पुस्तकात केलेली आहे.
अ) States of Minorities ब) Thoughts on Pakistan क) Who were Shudras ड) Untochables

१५. भारतीय राज्यघटनेच्या ---- कलमात धर्मनिरपेक्षतशी संबंधित गोष्टीचा उल्लेख आहे.
अ) **२५ ते २८** ब) २८ ते ३० क) ३२ ते ३५ ड) ३६ ते ३९

१६. डॉ. आंबेडकराना हिंदू धर्मात कोणकोणते दोष आढळून आलेले आहेत.
अ) चातुर्वर्ण्य व्यवस्था ब) श्रेष्ठकनिष्ठतेची कल्पना क) रोटी व बंदी व्यवहाराला बंदी ड) **वरीलपैकी सर्व**

१७. डॉ. आंबडेकरांनी हिंदू धर्माचा त्याग करून कोणता धर्म स्वीकारलेला होता.
अ) शीख धर्म ब) जैन धर्म क) **बौद्ध धर्म** ड) ख्रिश्चन धर्म

१८. -----हा ग्रंथ विषमतेला प्रोत्साहन देत असल्यामुळे आंबेडकरांनी त्यांचे जाहीर दहन केले.
अ) **मनुस्मृती** ब) बायबल क) कुराण ड) पराशर स्मृती

१९. डॉ. आंबडेकरांनी --- येथल्या धर्मपरिषदेत धर्मांतराची घोषणा केली होती.
अ) मुंबई ब) कोल्हापूर क) **येवला** ड) नागपूर

२०. डॉ. आंबेडकरांनी ------- दिवशी बौद्ध धर्म स्वीकारला
अ) १२ ऑक्टोबर १९५६ ब) १३ ऑक्टोबर १९५६ क) **१४ ऑक्टोबर १९५६** ड) १५ ऑक्टोबर १९५६

प्रकरण तिसरे-डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे विचार

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. डॉ. आंबेडकरांनी अस्पृश्य समाजाला कोणता मूलमंत्र दिला होता.
अ) **शिका, संघटीत व्हा आणि संघर्ष करा** ब) शिका, नोकरी करा आणि सत्ता मिळवा क) शिका, एकत्र या आणि राजकारण करा ड) शिका, नोकरदार बना आणि राज्य करा

२. डॉ. आंबेडकरांनीसामाजिक दुखण्यावर खालीलपैकी कोणता इलाज सांगितलेला आहे.
अ) दलितांना आर्थिक मदत करणे ब) **दलितांना शिक्षणाची संधी देणे** क) दलितांना नोकऱ्या प्रदान करणे ड) दलितांना राजकीय सत्ता देणे

३. डॉ. आंबेडकरांनी दलित, वंचित आणि बहुजनांच्या मुलांना उच्च शिक्षण देण्यासाठी कोणती संस्था काढली होती.
अ) रयत शिक्षण संस्था ब) ज्ञानप्रसार मंडळ क) **पीपल्स एज्यूकेशन सोसायटी** ड) शिक्षण विस्तार मंडळ

४. पीपल्स एज्यूकेशन सोसायटीने औरंगाबाद येथे खालीलपैकी कोणते महाविद्यालय सुरू केले होते.
अ) **मिलिंद महाविद्यालय** ब) गौतम महाविद्यालय क) पीपल्स कॉलेज ड) चेतना महाविद्यायल

५. डॉ. आंबेडकरांनी---- शिक्षण सक्तीने व मोफत मिळावे यासाठी ब्रिटिशाकडे आग्रह धरला होता.
अ) **प्राथमिक** ब) माध्यमिक क) उच्च माध्यमिक ड) उच्च

६. डॉ. आंबेडकरांनी आपल्या शिक्षणविषयक विचारांच्या माध्यमातून शिक्षणाच्या ----- भर दिला होता.
अ) एकत्रीकरण ब) विशेषीकरण क) **सार्वत्रिकीकरण** ड) सरकारीकरण

७. कामगाराचे प्रश्न सोडविण्यासाठी डॉ. आंबेडकरांनी कोणता पक्ष १९३६ मध्ये स्थापन केला होता.
अ) रिपब्लिकन पक्ष ब) शेडयूल्ड कास्ट फेडरेशन क) **मजूर पक्ष** क) समता संघ

८. डॉ. आंबडेकरांनी खालीलपैकी कोणत्या कामगार कायदयाला विरोध केला होता.
अ) **औद्योगिक कलह कायदा** ब) किमान वेतन कायदा क) कामगार बोनस कायदा ड) कामगार संरक्षण कायदा

९. १९४२ साली व्हाईसरायच्या कार्यकारी मंडळात आंबेडकरांचा खात्याचे मंत्री म्हणून समावेश झाला होता.
अ) कायदा मंत्री ब) **मजूर मंत्री** क) सामाजिक न्याय मंत्री ड) शिक्षण मंत्री

१०. डॉ.आंबेडकरांनी कोणत्या प्रकारच्या पक्षपद्धतीचे समर्थन केलेले आहे.
अ) एक पक्ष पद्धती ब) **द्विपक्ष पद्धती** क) बहुपक्ष पद्धती ड) वरीलपैकी एक नाही

११. भारतातील पक्ष पद्धतीतील सर्वात प्रमुख दोष डॉ. आंबेडकरांनी नमूद केलेला आहे.
अ) **सशक्त विरोधी पक्षाचा अभाव** ब) अनेक पक्षाचे अस्तित्व क) लोकशाहीवादी पक्षाचा अभाव ड) वरीलपैकी कही नाही

१२. डाः.आंबेडकरांनी काँग्रेस पक्षाला समर्थ पर्याय देण्यासाठी कोणता पक्ष स्थापन करण्याचे स्वप्न पाहिले होते.
अ) **रिपब्लिकन पक्ष** ब) शेडयूल्ड कास्ट फेडरेशन क) मजूर पक्ष क) समता संघ

१३. डॉ. आंबेडकरांनी खालीलपैकी कोणती वर्तमानपत्रे सुरू केली होती.अ
अ) मूकनायक ब) प्रबुद्ध भारत क) जनता ड) **वरीलपैकी सर्व**

१४. डाः. आंबेडकरांनी कोणत्या उद्देशाने वर्तमानपत्रे सुरू केले होते.
अ) सत्ता प्राप्ती ब) पैसा कमविणे क) **समाजप्रबोधन** ड) जाहिरात प्राप्ती

१५. स्वतंत्र मजूर पक्षाच्या जाहीरनाम्यात डॉ. आंबेडकरांनी भारतीय दारिद्रय निर्मितीची कोणती कारणे नमूद केलेली आहे.
अ) शेतजमीनीचे तुकडीकरण ब) लोकसंख्या वाढ क) रोजगाराचा अभाव ड) **वरीलपैकी सर्व**

१६. लोकसंख्या नियंत्रण आणि संततिनियमन क्षेत्रात काम करणाऱ्या ---- समाजसेवकाचे वकिलपत्र डॉ. आंबेडकरांनी घेतले होते.
अ) **र.धों. कर्वे** ब) पंडीत रमाबाई क) जयंत टिळक ड) राजा ढाले

१७. ब्रिटिश काळात भारतासाठी लागू झालेली----- पद्धती विघातक असल्याचे डॉ. आंबेडकरांनी अभ्यासांती सिद्ध करण्याचा प्रयत्न केला होता.
अ) **सुवर्ण परिणाम** ब) चलन परिणाम क) आर्थिक परिणाम ड) रयत परिणाम

१८. लंडन स्कूल ऑफ इकॉनॉमिक्समध्ये डी.एस्सीच पदवी साठी डॉ. आंबेडकरांनी कोणता प्रबंध लिहिला होता.
अ) ईस्ट इंडिया कंपनीची शासनयंत्रणा व वित्तव्यवस्था ब) ब्रिटिश काळातील प्रांतिक वित्तव्यवस्थेची उत्क्रांती क) **पयाचा प्रश्न- उदय आणि विकास** ड) वरीलपैकी एकही नाही

१९. भारतीय शेतीची उत्पादकता कमी असण्याची डॉ. आंबेडकरांनी कोणती कारणे नमूद केलेली आहे.
अ) शेतजमिनीचे तुकडीकरण ब) जमीनदारी पद्धत क) अशिक्षित शेतकरी ड) **वरीलपैकी सर्व**

२०. डॉ. आंबेडकर व्हॉईसरॉयच्या कार्यकारी कौन्सिलचे सदस्य असताना कोणत्या बहुउद्देशीय प्रकल्पाची पायाभरणी केली होती.
अ) **दामोदर खोरे** क) सरदार सरोवर क) कोयना खोरे प्रकल्प ड) कृष्णाखोरे प्रकल्प

निवडणूक व्यवस्थापन

प्रकरण पहिले- निवडणूक व्यवस्थापन आणि संरचना

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. भारतात निवडणूक व्यवस्थापनाची जबाबदारी कोणती संस्था पार पाडते.
अ) नियंत्रक व महालेखापाल ब) महान्यायवादी क) **निवडणूक आयोग** क) सर्वोच्च न्यायालय
२. निवडणूक व्यवस्थापनाच्या यशासाठी आवश्यक अटी खालीलपैकी कोणत्य आहेत.
अ) स्वायत्तता ब) पारदर्शकता क) क्षमता ड) **वरीलपैकी सर्व**
३. लोकशाहीचा डोलारा----- वर आधारलेला असतो.
अ) राजकीय पक्ष ब) राजकीय नेते क) **निवडणुका** ड) स्वयंसेवी संस्था
४. निवडणूक व्यवस्थापनाचा पहिला टप्पा कोणता असतो.
अ) **निवडणूक कार्यक्रम घोषणा** ब) निवडणूक कार्यक्रम अंमलबजावणी क) मतदान ड) मतमोजणी
५. निवडणूक व्यवस्थापनाचा अंतिम टप्पा कोणता असतो.
अ) निवडणूक कार्यक्रम घोषणा ब) निवडणूक कार्यक्रम अंमलबजावणी क) मतदान ड) **मतमोजणी**
६. निवडणूक आयोगाविषयी घटनेच्या कोणत्या कलमात तरतूदी केलेल्या आहेत.
अ) **३२४ ते ३२९** ब) ३२५ ते ३३० क) ३२६ ते ३३१ ड) ३२७ ते ३३२
७. सुरूवातीच्या काळात निवडणूक आयोगाचे स्वरूप------- प्रकारचे होते.
अ) **एक सदस्यीय** ब) द्विसदस्यीय क) त्रिसदस्यीय ड) बहुसदस्यीय
८. खालीलपैकी कोणत्या समितीच्या शिफारशीनुसार निवडणूक आयोग त्रिसदस्यीय करण्यात आला.
अ) राजमन्नास समिती ब) **तारकुंडे समिती** क) स्वर्णसिंग समिती ड) श्रीकृष्ण आयोग
९. निवडणूक आयुक्तपदी साधारणतः खालीलपैकी कोणती पात्रता असलेल्या व्यक्तीची नेमणूक केली जाते.
अ) न्यायाधीश पदाचा अनुभव ब) वकिलीचा अनुभव क) **प्रशासकीय कार्याचा अनुभव** ड) खाजगी क्षेत्राचा अनुभव
१०. निवडणूक आयुक्तीची नियुक्ती----- कडून केली जाते.
अ) **राष्ट्रपती** ब) उपराष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) विरोधी पक्ष नेता
११. निवडणूक आयुक्ताचा कार्यकाल किती वर्षाचाअसतो.
अ) चार ब) पाच क) **सहा** ड) सात
१२. निवडणूक आयुक्तांना वयाच्या कितव्या वर्षापर्यंत पदावर राहता येते.
अ) ६० ब) ६२ क) ६४ ड) **६५**
१३. निवडणूक आयोगाची खालीलपैकी कोणती कामे असतात.
अ) मतदार यादयाची निर्मिती ब) मतदार संघ पुनर्रचना क) निवडणूक संचालन ड) **वरीलपैकी सर्व**
१४. निवडणूका मुक्त आणि पारदर्शक वातावरणात पार पाडण्यासाठी आयोगाने जाहीर केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांना काय म्हणतात.
अ) निवडणूक व्यवस्थापन ब) **निवडणूक आचारसंहिता** क) निवडणूक संचालन ड) निवडणूक प्रक्रिया
१५. मतदान केंद्रापासून ---- मीटर आत पर्यंत प्रचाराला बंदी असते.
अ) **१००** ब) १५० क) २०० ड) २५०
१६. सत्ताधारी राजकीय पक्षासाठी खालीलपैकी कोणती आचारसंहिता लागू असते.
अ) सरकारी यंत्रणेचा वापर न करणे ब) सरकारी वाहनाचा वापर न करणे क) सरकारी प्रकल्पाचे उद्धाटन न करणे ड) **वरीलपैकी सर्व**
१७. मतदार वयाच्या अटीत ------- व्या घटनादुरूस्तीनुसार बदल करण्यात आला आहे.
अ) ६० ब) **६१** ब) ६२ क) ६३
१८. निवडणूक प्रचाराचा कालावधी ------ दिवसाचा असतो.
अ) **१४** ब) १६ क) १८ ड) २०
१९. आयोगाने निवडणूक प्रक्रियेत खालीलपैकी कोणत्या सुधारणा केलेल्या आहेत.

अ) अनामत रक्कमेत वाढ ब) इलेक्टॉनिक यंत्राचा वापर क) नोटाचा पर्याय ड) **वरीलपैकी सर्व**

२०. मतदान केंद्राच्या निर्मितीबाबत आयोगाने खालीलपैकी कोणता निकष सांगितला आहे.

अ) मतदान केंद्राचे क्षेत्रफळ कमीत कमी २० चौ. मीटर असावे. ब) मतदान केंद्र शक्यता सरकारी जागेत असावे क) मतदान केंद्रात प्रवेश व बाहेर पडण्याचे स्वतंत्र मार्गअसावेत ड) **वरीलपैकी सर्व**

प्रकरण दुसरे -निवडणूक प्रकिया आणि प्रचारतंत्र (अभियान)

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. भारतात किती वय पूर्ण झाल्यानंतर मतदान नोंदणी पूर्ण करता येते.
अ) १४ ब) **१८** क) २१ ड) २३

२. मतदार यादया तयार करण्याच्या कार्यावर----- चे नियंत्रण असते.
अ) दक्षता आयोग क) माहिती आयोग क) **निवडणूक आयोग** ड) महिला आयोग

३. मतदार नोंदणीसाठी सामान्य रहिवास या शब्दाचा खालीलपैकी कोणता अर्थ आयोगाने सांगितलेला आहे.
अ) राहते घर क) **त्या जागेचा झोपण्यासाठी वापर करत असलेली व्यक्ती** क) मूळ जन्मगाव ड) वास्तव्याचे ठिकाण

४. मतदाराच्या पात्रता घटनेच्या कितव्या कलमात नमूद केलेल्या आहेत.
अ) **३२६** ब) ३२७ क) ३२८ ड) ३२९

५. आयोगाने मतदाराच्या अपात्रतेसंदर्भात अट सांगितलेली आहे.
अ) सुशिक्षित ब) भारताचा रहिवासी क) **मानसिकदृष्टया विकल व्यक्ती** ड) १८ वर्ष वय

६. मतदार यादीत नाव नोंदणी करताना जाणीवपूर्वक चुकीची माहिती पुरविण्यास खालीलपैकी कोणती शिक्षा होऊ शकते.
अ) **एक वर्ष कैद व दंड दोन्ही** ब) एक वर्षाचा साधा कारावास ब) दंड क) जन्मठेपेची शिक्षा ड) दोन वर्षाचा कारावास

७. साधारणतः ------- निवडणुकीपूर्वी पुर्नःनिरीक्षण कायक्रम राबवून मतदार यादया अद्यायावत केल्या जात असतात.
अ) लोकसभा ब) **विधानसभा** क) विधानपरिषद ड) स्थानिक स्वराज्य संस्था

८. मतदार यादी नाव समाविष्ट करण्यासाठी खालीलपैकी कोणता फॉर्म भरून दयावा लागतो.
अ) **नमूना ६** ब) नमूना ७ क) नमूना ८ ड) नमूना ९

९. मतदार यादीतील नावाच्या आक्षेपाबाबत खालीलपैकी कोणता नमूना अर्ज भरावा लागतो.
अ) नमूना ६ ब) **नमूना ७** क) नमूना ८ ड) नमूना ९

१०. मतदार यादी नाव, तपशिलातील चुका, पत्ता बदल, मतदान केंद्र बदलाबाबत कोणता नमूना अर्ज भरावा लागतो.
अ) नमूना ६ व ६ अ ब) नमूना ७ व ७ अ क) नमूना ८ व ८ अ ड) वरीलपैकी एकही नाही

११. मतदानाच्या दिवशी------ स प्रतिबंध करण्याच्या उद्देशाने छायाचित्र असलेल्या मतदार यादया तयार केल्या जातात.
अ) **तोतयेगिरी** ब) गुन्हेगारी क) हिरोगिरी ड) वरीलपैकी एकही नाही

१२. मतदान ओळखपत्र नसल्यास कागदोपत्री पुराव्यात खालीलपैकी कोणता पुराव्यास आयोगाने मान्यता दिलेली आहे.
अ) आयकर पॅनकार्ड ब) वाहन परवाना क) बँक पास बुक ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. लोकप्रतिनिधी कायदा १९५१ अन्वये खालील कोणत्या कारणामुळे उमेदवारास निवडणूक लढविण्यासाठी अपात्र ठरविले जाऊ शकते.
अ) लाभाचे पद ब) सरकारी नोकरी क) विकल मनाचा व्यक्ती ड) **वरीलपैकी सर्व**

१४. भारतातील प्रत्येक राजकीय पक्षाला ------ कडे नोंदणी करणे आवश्यक असते.
अ) दक्षता आयोग ब) माहिती आयोग क) **निवडणूक आयोग** ड) अल्पसंख्याक आयोग

१५. राष्ट्रीय पक्ष म्हणून मान्यता देण्यासाठी आयोगाने खालीलपैकी कोणत्या अटी निश्चित केलेल्या आहेत.
अ) लोकसभा आणि विधानसभा निवडणूक चार राज्यात ६ टक्के वैद्य मते ब) तीन राज्यातून लोकसभा निवडणूकीत दोन टक्के जागा क) चार राज्यात प्रादेशिक पक्षाचा दर्जा

१६. महाराष्ट्रातील ----- पक्षाला राष्ट्रीय पक्षाचा दर्जा आयोगाने बहाल केलेला आहे.

अ) शिवसेना ब) **राष्ट्रवादी काँग्रेस** क) मनसे ड) रिपब्लिकन पक्ष

१७. अंतिम मतदार यादी प्रसिद्ध केल्यानंतर राष्ट्रीय व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांना अंतिम मतदारयादयाच्या---- प्रती मोफत दिल्या जातात.

अ) **दोन** क) तीन क) चार ड) पाच

१८. निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवाराला नामनिर्देशन पत्र भरताना खालीलपैकी कोणती कागदपत्रे सादर करावी लागतात.

अ) गुन्हेगारीबद्दलचे शपथपत्र ब) मालमत्तेबद्दलचे शपथपत्र क) शासकीय थकबाकी नसल्याचे बेबाकी प्रमाणपत्र ड) **वरीलपैकी सर्व**

१९. मतदार जागृतीसाठी आयोगाने खालीलपैकी कोणती पाऊले उचलेली आहेत.

अ) मतदार यादया अद्यायावत करण्यासाठी विशेष कार्यकम ब) ऑनलाईन मतदार नोंदणी क) २५ जानेवारी मतदार दिन साजरा करणे ड) **वरीलपैकी सर्व**

२०. निवडणुकीच्या काळात अत्यंत वेगवान पद्धतीने राजकीय संसूचन घडवून आणणारे साधन कोणते आहे.

अ) रेडिओ ब) चित्रपट क) टेलिव्हिजन ड) **सोशल मिडीया**

प्रकरण तिसरे -मतदान पद्धती आणि राजकीय सहभाग

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. लोकशाहीतील खालीलपैकी कोणत्या अधिकाराला पवित्र अधिकार म्हटले जाते.

अ) स्वातंत्र्य ब) समता क) **मतदान** ड) न्याय

२. मतदानाच्या खालीलपैकी कोणत्या प्रमुख पद्धती आहेत.

अ) **प्रत्यक्ष वअप्रत्यक्ष** ब) प्रत्यक्ष व गुप्त क) अप्रत्यक्ष व गुप्त ड) प्रत्यक्ष व उघड

३. प्रत्यक्ष व गुप्त मतदानाच्या कोणत्या पद्धती आहेत.

अ) साधी मतदान पद्धत ब) यादी पद्धत क) क्रमदेय मतदान पद्धत ड) **वरीलपैकी सर्व**

४. प्रत्यक्ष मतदान पद्धतीचे दोष कोणते आहेत.

अ) खर्चिक ब) वेळखाऊ क) सुशिक्षित वर्गापुरती मर्यादित ड) **वरीलपैकी सर्व**

५. अप्रत्यक्ष मतदान पद्धतीचे गुण कोणते आहेत.

अ) कमखर्चिक ब) कमी वेळ खाऊ क) भौगोलिक विस्तार असलेल्या भागासाठी उपयुक्त ड) **वरीलपैकी सर्व**

६. अप्रत्यक्ष पद्धतीचे दोष खालीलपैकी कोणते आहेत.

अ) अत्यंत कमी मतदान ब) धनशक्तीच्या वापरास उपयुक्त क) मर्यादित लोकांना प्रतिनिधित्व ड) **वरीलपैकी सर्व**

७. रूश व ॲल्थॉफ या विचारवंतांनी 'An introduction to Political Sociology' ग्रंथात राजकीय सहभागाच्या किती पातळया सांगितल्या आहेत.

अ) १० ब) **११** ब) १२ क) १३

८. मिलब्रॅथ यांनी राजकीय सहभागाचे खालीलपैकी कोणत्या प्रकारात वर्गीकरण केलेले आहे.

अ) ग्लॅडिएटोरियल ब) ट्रान्झिशनल क) स्पेक्टेटोरियल ड) **वरीलपैकी सर्व**

९. मॉरिश रोशनबर्ग यांनी राजकीय उदासीनतेची खालीलपैकी कोणती सांगितली आहेत.

अ) राजकीय कृतीच्या परिणामाची भीती ब) राजकीय कृतीची निष्फळता क) राजकीय सहभाग प्रोत्साहनाचा अभाव ड) **वरीलपैकी सर्व**

१०. रॉबर्ट ढाल यांनी राजकीय सहभागाच्या किती पातळया सांगितलेल्या आहेत.

अ) **चार** ब) सहा क) आठ ड) दहा

११. राजकीय उदासिनतेचे प्रमाण कमी करण्यासाठी खालीलपैकी कोणती उपाययोजना करणे आवश्यक असते.

अ) शिक्षणाचा सार्वत्रिक प्रसार ब) राजकीय जागरूकता क) लोकशिक्षण ड) **वरीलपैकी सर्व**

१२. राजकीय सहभागाच्या मार्गात खालीलपैकी कोणते अडथळे आहेत.

अ) राजकीय व्यवस्थेचे स्वरूप ब) सामाजिक परिस्थिती क) विरोधी विचारधारा ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. मतदार वर्तनावर प्रभाव टाकणारे खालीलपैकी कोणते घटक आहेत.

अ) धर्म व जात ब) कुटुंब व वर्ग क) मूल्य व विचारसरणी ड) **वरीलपैकी सर्व**

१४. आल्मंड व व्हर्बा यांनी ------ ग्रंथात शिक्षणाचा राजकीय सहभागावर परिणाम होता हे नमूद केलेले आहे.

अ) **The Civic Culture** ब) Political Man क) Political Participation ड) The Political System

१५. एखादया व्यक्तीला सामान्यतः राजकीय कृती, राजकीय व्यक्ती आणि राजकीय प्रकरणाबद्दल सामान्यता रस नसणे म्हणजे ---- होय

अ) राजकीय अंधश्रद्धपणा ब) राजकीय अलगत्व क) **राजकीय उदासिनता** ड) प्रमाणहीनकता

चीनचे शासन आणि राजकारण

प्रकरण पहिले-चीनची राज्यघटना

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. आशिया खंडातील सर्वात जास्त लोकसंख्या व विस्तृत भूप्रदेश असलेला देश खालीलपैकी कोणता आहे.

अ) भारत ब) **चीन** क) बह्मदेश ड) इंडोनेशिया

२. सद्या चीन मध्ये लागू असलेले संविधान केव्हापासून अंमलात आलेले आहे.

अ) **४ डिसेंबर १९८२** ब) ५ डिसेंबर १९८३ क) ५ डिसेंबर १९८४ ड) ६ डिसेंबर १९८५

३. जगात सर्वाधिक जास्त बोलली जाणारी भाषा कोणती आहे.

अ) हिंदी ब) इंग्रजी क) **चीनी** ड) अरबी

४. चीनी भाषा----- च्या स्वरूपात आहे.

अ) लिपी ब) मूळाक्षरे क) **चिन्ह्या** ड) मौखिक

५. चीनमध्ये ---- वंशिय लोकांची संख्या सर्वाधिक आहे.

अ) मांचू ब) हान क) मंगोल ड) नाग

६. इ.स.पूर्व ५५७ ते ४७९ या --------नावाचा फार मोठा तत्त्वज्ञ चीनमध्ये होऊन गेला.

अ) **कफ्युशिअस** ब) ताओत्से क) हान ड) शुंग ली

७. ----- यांना चीनचे राष्ट्रपिता म्हटले जाते.

अ) युऑन शिकाई ब) **डॉ. सन-यत-सेन** क) चँग-कै-शेक ड) सोंग जिआओरेन

८. चीनवर सर्वाधिक काळ----- वंशाच्या राज्याने राज्य केलेले आढळते.

अ) शांग ब) **हान** क) मांचू ड) मंगोल

९. डॉ. सन-यत-सेन यांनी खालीलपैकी कोणत्या तत्त्वाच्या आधारावर चीनची नव्याने उभारणी करण्याचा प्रयत्न केला.

अ) प्राचीन चिनी राष्ट्रीय नैतिकता ब) प्राचीन चिनी राजकीय शिकवण क) पाश्चिमात्य विज्ञानाचा स्वीकार ड) **वरीलपैकी सर्व**

१०. चीनी कम्युनिस्ट पक्षाची स्थापना----- ऐतिहासिक घटनेच्या प्रभावातून झालेली आढळते.

अ) **रशियन राज्यक्रांती** ब) पहिले महायुद्ध क) आर्थिक मंदी ड) राष्ट्रसंघाची स्थापना

११. चीनमधील साम्यवादी क्रांतीच्या यशाचे श्रेय ----- यांना दिले जाते.

अ) डेंग शिआओपिंग ब) चौ-एन-लाय क) **माओ** ड) जिआंग झेमिन

१२. माओनंतर चीनच्या राजवटीवर खालील कोणत्या नेत्याचा प्रभाव आढळून येतो.

अ) डेंग शिआओपिंग ब) जिआंग झेमिन क) हू जिंताओ ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. चिनी संविधानाची खालीलपैकी कोणती वैशिष्टये आहेत.

अ) लिखित संविधान ब) राज्यघटनेची सर्वोच्चता क) एकात्म शासनव्यवस्था ड) **वरीलपैकी सर्व**

१४. चीनच्या राज्यघटनेची वैचारिक बैठक कोणत्या विचारधारेवर आधारलेली आहे.
अ) समाजवादी ब) **साम्यवादी** क) लोकशाहीवादी ड) उदारमतवादी
१५. चीनच्या राज्यघटनेने नागरिकांना खालीलपैकी कोणते अधिकार दिलेले आहेत.
अ) समतेचा अधिकार ब) मतदानाचा अधिकार क) धार्मिक स्वातंत्र्य ड) **वरीलपेकी सर्व**
१६. . घटनेने नागरिकांना प्रदान केलेल्या विविध हक्कांचा उद्देश --------ला शक्तिशाली बनविणे आहे.
अ) नागरिक ब) व्यक्ती क) **राज्य** ड) संस्था
१७. चीनच्या राज्यघटनेतील----- कलमात मूलभूत कर्तव्याचा समावेश केलेला आहे.
अ) **५१ ते ५६** ब) ५२ ते ५७ क) ५३ ते ५८ ड) ५४ ते ५९
१८. चीनी गणराज्याची संपूर्ण सत्ता-----कडे केंद्रीत झालेली आहे.
अ) **केंद्र सरकार** ब) प्रांत सरकार क) प्रशासित शहरे ड) सवायत्त विभाग
१९. चीनी गणराज्याचे विभाजन----प्रांतात केलेले आहे.
अ) २० ब) **२२** क) २४ ड) २६
२०. चीनी शासनव्यवस्थेत खालीलपैकी कोणते स्तर आहेत.
अ) प्रांत ब) प्रत्यक्ष प्रशासित शहरे क) स्वायत्त विभाग ड) **वरीलपैकी सर्व**

प्रकरण दुसरे-चीनचे शासन आणि प्रशासन

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. चीनच्या कायदेमंडळाला----- नावाने संबोधिले जाते.
अ) काँग्रेस ब) पार्लमेंट क) **नॅशनल पीपल्स काँग्रेस** ड) डाएट
२. चीनच्या राज्यघटनेने----- संस्थेला सर्वोच्चता प्रदान केलेली आहे.
अ) **नॅशनल पीपल्स काँग्रेस** ब) चीनी कम्युनिस्ट पक्ष क) राष्ट्राध्यक्ष ड) चीनचे सर्वोच्च न्यायायल
३. नॅशलन पीपल्स काँग्रेसच्या विश्रांती काळात----कडून कायदे तयार केले जातात.
अ) स्वायत्त क्षेत्रे ब) **स्थायी समिती** क) अध्यक्ष ड) चीनचे सर्वोच्च न्यायायल
४. चीनच्या राष्ट्रीय जनकाँग्रेसमध्ये खालीलपैकी कोणत्या स्तरातून प्रतिनिधी निवडून येतात.
अ) राष्ट्रीय ब) प्रांतिक क) म्युनिसिपल ड) **वरीलपैकी सर्व**
५. चीनच्या राष्ट्रीय जनकाँग्रेसचे मध्ये खालीलपैक कोणत्या क्षेत्राना प्रतिनिधीत्व दिलेले आहे.
अ) प्रांत ब) स्वायत्त क्षेत्रे क) नगरपालिका ड) **वरीलपैकी सर्व**
६. राष्ट्रीय जनकाँग्रेस सदस्यांचा कार्यकाल--- वर्ष इतका असतो.
अ) चार ब) **पाच** क) सहा ड) सात
७. राष्ट्रीय जनकाँग्रेसचे अधिवेशन बोलविण्याचा अधिकार----- ला असतो.
अ) राष्ट्राध्यक्ष ब) **स्थायी समिती** क) चीनी सर्वोच्च न्यायालय ड) चीनी लष्कर
८. राष्ट्रीय जनकाँग्रेसला खालीलपैकी कोणते अधिकार आहेत.
अ) कायदेविषयक अधिकार ब) शासनविषयक अधिकार क) आर्थिक अधिकार ड) **वरीलपैकी सर्व**
९. स्थायी समिती ही------- चे प्रतिनिधित्व करणारी संस्था आहे.
अ) **राष्ट्रीय जनकाँग्रेस** ब) अध्यक्ष क) चीनचे सर्वोच्च न्यायालय ड) चीनी लष्कर
१०. स्थायी सदस्याचे पदाधिकारी आणि सदस्याची राष्ट्रीय जनकाँग्रेसकडून----- वर्षासाठी निवड केली जाते.
अ) चार ब) **पाच** क) सहा ड) सात
११. स्थायी समिती आपल्या कार्याबद्दल------ ला जबाबदार असते.
अ) **राष्ट्रीय जनकाँग्रेस** ब) अध्यक्ष क) चीनचे सर्वोच्च न्यायालय ड) चीनी लष्कर
१२. स्थायी समितीचे खालीलपैकी कोणते अधिकार आहेत.

अ) काँग्रेसचे अधिवेशन बोलविणे ब) काँग्रेसच्या विश्रांती काळात कायदे बनविणे क) अध्यादेश काढणे ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. चीनी गणराज्याच्या अध्यक्षाची निवड ------- कोणाकडून होते.

अ) **राष्ट्रीय जनकाँग्रेस** ब) राष्ट्राध्यक्ष क) चीनचे सर्वोच्च न्यायालय ड) चीनी लष्कर

१४. चीनच्या राष्ट्राध्यक्षाचा कार्यकाल ---- वर्षाचा असतो.

अ) चार ब) **पाच** क) सहा ड) सात

१५. चीनच्या अध्यक्षपदी दोन वेळा पेक्षा जास्त वेळ अध्यक्ष होता येणार नाही या तरतूदी बदल ------ अध्यक्षाच्या काळात केला गेला.

अ) **शी जीनपीग** ब) डेंग शिआओपिंग क) चौ-एन-लाय ड) जिआंग झेमिन

१६. चीनच्या अध्यक्ष पदाची निवडणूक लढविण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या पात्रता आहेत.

अ) चीनचा नागरिक ब) मतदानाचा अधिकार क) ४५ वर्ष वय पूर्ण ड) **वरीलपैकी सर्व**

१७. चीनच्या पंतप्रधानाची निवड ------- शिफारशीनुसार जनकाँग्रेसकडून होते.

अ) स्थायी समिती ब) **अध्यक्ष** क) लष्कर ड) महासचिव

१८. चीनच्या मंत्रिमंडळात मंत्र्याची निवड---- च्या सल्ल्यानुसार केली जाते.

अ) अध्यक्ष ब) महासचिव क) **पंतप्रधान** ड) लष्कर

१९. चीनचे मंत्रिमंडळ खालीलपैकी कोणाला जबाबदार असते.

अ) राष्ट्रीय जनकाँग्रेस ब) स्थायी समिती क) **अ व ब दोन्हीही बरोबर** ड) अ व ब दोन्हीही चूक

२०. चीनच्या मंत्रिमंडळाची खालीलपैकी कोणती कार्य आहेत.

अ) शासनविषयक धोरण निर्मिती ब) आर्थिक विकास कार्यक्रम निर्मिती क) प्रशासनावर देखरेख व नियंत्रण ड) **वरीलपैकी सर्व**

२१. चिनी न्यायव्यवस्थेची खालीलपैकी कोणती वैशिष्टये आहेत.

अ) समाजवादाचे रक्षण ब) केंद्रीकृत न्यायव्यवस्था क) निर्वाचित न्यायव्यवस्था ड) **वरीलपैकी सर्व**

२२. चिनच्या न्यायालयातील न्यायाधीशाची निवड खालीलपैकी कोणाकडून होते.

अ) अध्यक्ष ब) स्थायी समिती क) **त्या त्या स्तरावरील जनकाँग्रेस** ड) लष्कर

२३. चिनच्या सर्वोच्च न्यायालयाला खालीलपैकी कोणते अधिकार आहेत.

अ) प्रारंभिक अधिकार क्षेत्र ब) पुनर्निर्णयाचो अधिकार क्षेत्र क) प्रशासकीय अधिकारक्षेत्र ड) **वरीलपैकी सर्व**

२४. चिनी गणराज्यात केंद्र शासनाच्या नियंत्रणाखालील कोणत्या संस्थाना स्थानिक पीपल्स काँग्रेस निर्माण करण्याचा अधिकार आहे.

अ) प्रांत ब) म्युनिसीपालिटीज क) कौंटिज ड) **वरीलपैकी सर्व**

२५. स्थानिक स्तरावरील पीपल्स काँग्रेसला खालीलपैकी कोणते अधिकार आहेत.

अ) शासकीय पदाधिकारी निवडण्याचा ब) शासकीय पदाधिकाऱ्यांना परत बोलविण्याचा क) स्थानिक स्थायी समिती निवडण्याचा ड) **वरीलपैकी सर्व**

प्रकरण तिसरे-राजकीय पक्ष आणि पक्ष पद्धती

खालील दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

१. चीनमध्ये ------ प्रकारची पक्षपद्धती आहे.

अ) एक पक्ष पद्धती ब) द्विपक्ष पद्धती क) **बहु पक्ष पद्धती** ड) मिश्रिम पक्ष पद्धती

२. चीनमधील सर्व पक्षाशी निष्ठा----- विचारधारेवर असणे आवश्यक असते.

अ) समाजवाद ब) **साम्यवाद** क) लोकशाही ड) उदारमतवाद

३. -------- च्या नेतृत्वाखाली कुमिंगटांग पक्ष हा चीनमधील प्रभावी पक्ष होता.

अ) **डॉ. सत-यत-सेन** ब) चैक-कै-शैक क) माओ ड) शी नानकिंग

४. माओ-त्से-तुंग हे चिनी कम्युनिस्ट पक्षाचे---- वर्षी अध्यक्ष बनले.
अ) १९४० ब) १९४२ क) **१९४५** ड) १९४९

५. चीन गणराज्याच्या स्थापनेपासून चीनमध्ये ---- पक्ष हा सर्वात प्रभावशाली पक्ष आहे.
अ) कुमिंगटांग ब) **चिनी कम्युनिस्ट पक्ष** क) चीन असोसिएशन फॉर प्रमोटिंग डेमोक्रसी ड) डेमोक्रटिक सेल्फ गव्हर्नमेंट लीग

६. चिनीच्या पक्ष पद्धतीची खालीलपैकी कोणती वैशिष्टये आहेत.
अ) एक प्रबल पक्ष पद्धती ब) सैद्धांतिक आधार क) मर्यादित सदस्यत्व ड) **वरीलपैकी सर्व**

७. चीनमधील दबाबगटाचे प्रमुख कार्य कोणते आहे.
अ) **साम्यवादी पक्षाच्या नेतृत्वाशी चांगले संबंध प्रस्थापित करणे** ब) निवडणूका लढविणे क) सत्ता प्राप्त करणे ड) वरीलपैकी एकही नाही

८. चीनमधील दबावगटाचे खालीलपैकी कोणत्या प्रकारात वर्गीकरण केले जाते.
अ) संस्थात्मक हितसंबंधी गट ब) व्यावसायिक हितसंबंधी गट क) सामाजिक हितसंबंधी गट ड) **वरीलपैकी सर्व**

९. चिनीमध्ये लोकशाही स्थापन करण्याच्या मागणीसाठी------ चळवळ झालेली दिसते.
अ) सांस्कृतिक क्रांती ब) **तिआनमेन चळवळ** क) बिंजीग चळवळ ड) साम्यवादी चळवळ

१०. साम्यवादी पक्षाचे सदस्यत्व---- वर्ष वय पूर्ण दिले जाते.
अ) बारा क) चौदा क) सोळा ड) **अठरा**

११. चिनी साम्यवादी पक्षाच्या सर्वोच्च स्थानी असणारी संस्था खालीलपैकी कोणती आहे.
अ) राष्ट्रीय काँग्रेस ब) केंद्रीय समिती क) **पॉलिट ब्यूरो** ड) शिस्तपालन समिती

१२. डेमोक्रॅटिक लिग इन चायना पक्ष स्थापनेचे मुख्य उद्देश कोणते होते.
अ) चीन-जपान युद्धात चीनला मदत करणे ब) नॅशनलिस्ट व कम्युनिस्ट पक्षाला तिसरा पर्याय क) समाजवाद व राष्ट्रवादाला प्रेरणा देणे ड) **वरीलपैकी सर्व**

१३. डॉ. सेन यांच्या मृत्यूनंतर चायना नॅशनालिस्ट पक्षाचे नेतृत्व ----- यांनी केले.
अ) सोंग जिओओरेन ब) काओ कुन क) **चैक-कई-शैक** ड) माओ

१४. चायना असोसिएशन फॉर प्रमोटिंग डेंमोक्रसी पक्षाची स्थापना कधी झाली होती.
अ) ११ डिसेंबर १९४५ ब) **१२ डिसेंबर १९४५** क) ११ डिसेंबर १९४६ ड) १२ डिसेंबर १९४६

१५. चायना असोसिएशन फॉर प्रमोटिंग डेंमोक्रसी पक्ष हा खालीलपैकी कोणत्या विचारधारेचे समर्थन करतो.
अ) चीनमधील समाजवाद ब) चीनचा राष्ट्रवाद क) चीनी एकत्रीकरण ड) **वरीलपैकी सर्व**